

**ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3**

**สุภาพร พักกระโทก¹
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิกุล ภูมิโคกรักษ์**

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา และศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 153 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล คือ หัวหน้างานวิชาการและครู เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า โดยเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 7 ภาระงาน คือ ด้านการเตรียมความพร้อม ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านการวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน และด้านการปรับปรุงพัฒนา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การทดสอบค่าเอฟ และการแจกแจงความถี่

ผลการศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 พบว่า 1. มีปัญหาการบริหารงานหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายภาระงานพบว่า ทุกภาระงานอยู่ในระดับน้อย 2. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ การเตรียมความพร้อม ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และด้านการสรุปผลการดำเนินงาน เมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่พบว่า ทุกคู่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3. แนวทางการแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ครุภัณฑ์ทำหน้าที่นำหลักสูตรสู่ห้องเรียน ครูควรรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา สภาพทั่วไปหรือบริบททั่วไปของสถานศึกษาเพื่อวางแผนในการแผนปฏิบัติการและแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยนำนโยบายของต้นสังกัดมาเป็นกรอบในการบริหารจัดการ ครูจะต้องศึกษาวิจัยและพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดกับการจัดการเรียนการสอน โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้นและจัดตั้งคณะทำงานกำกับติดตามผลการดำเนินงานทั้งในส่วนรายละเอียดและภาพรวมของการบริหารจัดการหลักสูตร และที่สำคัญจะต้องนำข้อมูลดังกล่าวมาปรับปรุงพัฒนาให้สมบูรณ์

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา

* ผู้นิพนธ์หลัก e-mail: poopae_1014@hotmail.com

คำสำคัญ : การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

ABSTRACT

This study aimed to study the problem and solving guidelines of school based curriculum administration of school under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3. to compare the the problem of school based curriculum administration of teacher under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3 classified by school size, and to study solving guidelines based curriculum administration of school of teacher under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3. The sample were 153 schools randomed by purposive with non-proportional sampling. The statistic using for analyzing data included the percentage, mean, standard deviation, one way ANOVA, and frequency

The finding results revealed that the problems based curriculum administration of school of teacher as a whole were in low level. When considering in each aspect it was found that most of them were in a low level. Sequency from the most to the least aspect, there were the improvement then the conclusion of implement and the supervision, monitoring, follow up and measurement 1. Comparing the problems based curriculum administration of school of teacher under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3 classified by school size. It was found that as a whole it was no statistical significance different at the .05 level 2Guidelines to solve problems based curriculum administration of school of teacher under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3, the whole teacher has to take the curriculum to the class. The teacher should gather the school basic information to plan in doing action plan and strategic plan covering all the whole by taking the policy of the original place to be the framework in administration, research to improve the educational, educational document. In addition, research and open mind to accept the teachers opinion, students opinion and school staff. Setting the criteria systemafically and continuously using suitable strategy, give a chance for the community to participate in school activities. Setting the staff work to control and evaluate the work both in the details and in the whole part of based curriculum administration and the most important thing is taking the whole improvement data to improve to the best.

Keywords : School Based Curriculum Administration, Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3

1. บทนำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานหลักที่ดูแลการจัดการศึกษาในระดับที่ต่ำกว่าอุดมศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 27 กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ ตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ทั้งยังระบุให้การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษายึดหลักการ มีเอกภาพด้านนโยบาย มีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น และสถานศึกษา ให้มีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง ซึ่งนับเป็นหน่วยงานส่วนกลางที่มีภารกิจสำคัญในการกำหนดนโยบาย พัฒนามาตรฐานการเรียนรู้และหลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐานของชาติสำหรับให้ท้องถิ่นและสถานศึกษาใช้เป็นกรอบทิศทาง ในการพัฒนาหลักสูตรเพื่อพัฒนา ผู้เรียนไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด และเพื่อให้การดำเนินการพัฒนาผู้เรียนสู่เป้าหมายที่กำหนดในระดับชาติ จำเป็นต้องส่งเสริม สนับสนุนหน่วยงานระดับท้องถิ่น และสถานศึกษา ในการนำหลักสูตรแกนกลางไปใช้ และในการ พัฒนาสาระหลักสูตรในส่วนที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเอง การส่งเสริมสนับสนุนอาจดำเนินการในรูปแบบ และวิธีการต่างๆ ทั้งการส่งเสริมด้านบุคลากร งบประมาณและทรัพยากรต่างๆ และการส่งเสริมสนับสนุนด้าน วิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : 8-9)

จากการวิจัยและติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรในช่วงระยะ 6 ปีที่ผ่านมา (สำนักงานคณะกรรมการและมาตรฐาน การศึกษา. 2546ก., 2546ข., 2548ก., 2548ข.; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2547 ; สำนักผู้ตรวจราชการ และติดตามประเมินผล. 2548; สุวิมล ว่องวานิช และนงลักษณ์ วิรัชชัย, 2547; Nutravong, 2002 ; Kittisunthorn, 2003) พบว่าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีจุดดีหลายประการ เช่น ช่วยส่งเสริมการกระจาย อำนาจทางการศึกษา ทำให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และมีแนวคิดและหลักการในการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมอย่าง ชัดเจน อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาดังกล่าวยังได้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่เป็นปัญหาและความไม่ชัดเจนของ หลักสูตรหลายประการ ทั้งในส่วนของเอกสารหลักสูตร กระบวนการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ และผลผลิตที่เกิดจาก การใช้หลักสูตร คือ ปัญหาความสับสนของผู้ปฏิบัติในระดับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาส่วนใหญ่กำหนดสาระและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้มาก ทำให้เกิดปัญหาหลักสูตรแน่น การวัดและ ประเมินผลไม่สะท้อนมาตรฐาน ส่งผลต่อปัญหาการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษาและการเทียบโอนผลการ เรียน รวมทั้งปัญหาคุณภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์อันยังไม่เป็น ที่น่าพอใจ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2552 : ความนำ) ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้ ทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และพัฒนาไปสู่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนและกระบวนการนำหลักสูตรไปสู่ การปฏิบัติ เพื่อโรงเรียนนำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยเริ่มใช้ ในปีการศึกษา 2552 ในโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรฯ จำนวน 555 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส และโรงเรียนมัธยมศึกษา ประเภทละ 185 โรงเรียน ได้มาจากการคัดเลือกของเขตพื้นที่ การศึกษา 185 เขตๆ ละ 3 โรงเรียน และโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ จำนวน 9 โรงเรียน นอกจากนี้ ยังใช้ใน โรงเรียนที่มีความพร้อมและแสดงเจตจำนงที่ขอใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คู่ขนานกับโรงเรียนต้นแบบอีกจำนวนประมาณ 1,000 โรงเรียน โดยปีการศึกษา 2552 ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 และมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 และทยอยใช้ในระดับชั้น ที่สูงขึ้นในปีการศึกษาถัดไป จนครบทุกชั้นในปีการศึกษา 2554 สำหรับโรงเรียนทั่วไปเริ่มใช้ในปีการศึกษา 2553 โดยโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและขยายผลหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียนทั่วไป และเพื่อให้การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมาย สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545) ตามมาตรา 27 (2) ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตร ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาของชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และให้

ความสำคัญกับการวิจัยซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 30 ว่าให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552 : 1-2)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา ให้สามารถจัดการให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย 4 อำเภอ คือ อำเภอเสิงสาง อำเภอครบุรี อำเภอปักธงชัย อำเภอวังน้ำเขียว จากรายงานการประชุมพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการโรงเรียนต้นแบบการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้รายงานผลการติดตามผลการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่าการพัฒนาผู้เรียนยังไม่สอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตร โดยเฉพาะการพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย ทั้งในมิติของวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ ผู้เรียนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองสู่มาตรฐานการเรียนรู้ และมีความเหมาะสมกับศักยภาพที่แท้จริงของตน ความสามารถของครูในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นนักเรียนเป็นสำคัญยังไม่เต็มศักยภาพ โดยเฉพาะด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนและนำไปใช้พัฒนานักเรียน ความสามารถของครูในการจัดใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง และการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ครูไม่ตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตร และมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาน้อย จัดครูสอนไม่ตรงกับวิชาเอกที่เรียน โดยครูจะต้องได้รับการพัฒนาในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการใช้แหล่งเรียนรู้และการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และด้านความสามารถในการจัดใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของครู ซึ่งส่งผลให้การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งคะแนน O-net หรือ PISA ปีการศึกษา 2554 อยู่ในระดับต่ำ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3. 2555 :11) และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ พบว่าสถานศึกษามีปัญหาในการบริหารหลักสูตรที่แตกต่างกันไป ซึ่งปัญหาที่พบเกิดจากหลายๆ ปัจจัย คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา คือ ในด้านบุคลากรของสถานศึกษายังขาดความตระหนักและไม่เห็นความสำคัญเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาหรือบุคลากรของสถานศึกษามีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาไม่ตรงกัน สถานศึกษามีครูไม่ครบทุกกลุ่มสาระ ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในการกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมที่เหมาะสมตามมาตรฐาน สาระการเรียนรู้ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ครูยังไม่พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ครูมีภารกิจนอกเหนือจากการสอนมาก ครูมีส่วนร่วมในการนิเทศติดตามและประเมินผลน้อย การสรุปผลการดำเนินงานมีการรายงานซ้ำซ้อน และไม่นำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนา

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ใน 7 ภาระงาน ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา การจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนบริหารจัดการหลักสูตร การปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตร การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล การสรุปผลการดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่ครอบคลุมกระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาในทุกด้าน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของครูในการร่วมกันจัดทำและบริหารหลักสูตรสถานศึกษาอันซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญคือการนำหลักสูตรสู่การเรียนการสอนได้ตรงตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบปัญหาการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 คือ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ปีการศึกษา 2555 ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่ม ตัวอย่างตามระดับชั้นแบบไม่เป็นสัดส่วน (Disproportional stratified random sampling) จำนวน 153 แห่ง โดยผู้ที่ตอบแบบสอบถามเป็นหัวหน้างานวิชาการและครู สถานศึกษาละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 306 คน

3.2 ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ (Interview) เพื่อหาแนวทางแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ได้มาจากการเลือกแบบ เจาะจง (Purposive sampling) โดยผู้วิจัยปรึกษาประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ในการกำหนดผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน จำแนกตามขนาดสถานศึกษาที่มีผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2555 โดยเรียงลำดับคะแนนจากมากไปหาน้อย ตามลำดับที่ 1-3 ของแต่ละขนาดสถานศึกษา ได้ผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดเล็ก ผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดกลาง และผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดสถานศึกษาละ 3 ท่าน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาปัญหาและเปรียบเทียบ ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งและขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตรา ส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ของ Likert คำถามแบ่งเป็น 7 ภาระงาน ประกอบด้วย 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) การจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา 3) การวางแผนบริหารจัดการ หลักสูตร 4) การปฏิบัติการบริหารจัดการหลักสูตร 5) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล 6) การสรุปผลการ ดำเนินงานบริหารจัดการหลักสูตร และ 7) การปรับปรุงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร

การสร้างแบบสอบถามโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. เขียนข้อคำถามให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ และนำเสนอแบบสอบถามฉบับร่างเสนอประธานคณาจารย์คณบดี เพื่อตรวจสอบแก้ไขสำเนาภาษา ความครอบคลุม และความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหา

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้องของรูปแบบ (Format) และความถูกต้องของภาษา (Wording) พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) โดยคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป พบว่าได้ค่า IOC ระหว่าง 0.06 ถึง 1.0

4. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับหัวหน้างานวิชาการและครูซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 รวมทั้งสิ้น 30 คน วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ Cronbach

5. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อนำมาใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำผลจากการศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเรียงตามลำดับในแต่ละภาระงาน มาภาระงานละ 3 ข้อ สร้างเป็นประเด็นเพื่อการสัมภาษณ์ นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างเสนอต่อประธานคณาจารย์คณบดี เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไขเนื้อหาและสำนวนที่ใช้ ก่อนนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ขอความร่วมมือและความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยและแบบสอบถามสำหรับหัวหน้างานวิชาการและครู จำนวน 2 ฉบับ ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยส่งผ่านศูนย์ประสานงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ของแต่ละอำเภอ พร้อมแนบของเปล่าติดแสตมป์ส่งกลับคืน

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนจากสถานศึกษาทางไปรษณีย์ และผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองกรณีได้รับแบบสอบถามไม่ครบ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถาม จำนวน 306 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4.2. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ด้วยตนเองโดยจดบันทึกและขออนุญาตบันทึกเสียงก่อนการสัมภาษณ์ทุกครั้ง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) วิเคราะห์ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา ในแต่ละด้าน โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One -Way ANOVA) เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe'

3.5.2 การแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยอ่านข้อมูลทั้งหมด แล้วทำความเข้าใจในภาพรวมตามความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล นำข้อความที่ผู้ให้ข้อมูลมาจัดกลุ่มคำ (Phase) อ่านทบทวนกลุ่มคำทั้งหมดที่จัดกลุ่มไว้ จนเข้าใจกับความคิดของผู้ให้ข้อมูล และจับข้อความหรือคำสัมภาษณ์ที่สัมพันธ์กันเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 แต่ละประเด็น ในแต่ละด้าน ดัดข้อความที่ไม่จำเป็นและเสนอเป็นความเรียง และนำเสนอประธานควบคุมวิทยานิพนธ์

4. ผลการวิจัย

ผลการศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 พบว่าโดยภาพรวม มีปัญหาการบริหารงานหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายการภาระงานพบว่า มีปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยทุกภาระงาน โดยภาระงานที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาระงานที่ 7 ด้านการปรับปรุงพัฒนา รองลงมาคือ ภาระงานที่ 6 ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน ส่วนภาระงานที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ภาระงานที่ 1 ด้านการเตรียมความพร้อม ส่วนการหาแนวทางการแก้ปัญหา พบว่าผู้บริหารจะต้องประชุมชี้แจงให้ครูตระหนักถึงภาระหน้าที่และงานสำคัญของโรงเรียนคุณภาพ สร้างความเข้าใจให้คณะครูเห็นความสำคัญของการวิเคราะห์หลักสูตรก่อนที่จะนำหลักสูตรสู่ห้องเรียน โดยให้ครูศึกษามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดให้เข้าใจชัดเจน และปรับปรุงพัฒนาตัวชี้วัดให้เหมาะสมและสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อนำมาออกแบบการจัดการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ต้องกำหนดให้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยสร้างความตระหนักและเข้าใจในการทำวิจัย ซึ่งครูทุกคนจะต้องทำวิจัยในชั้นเรียน โดยสถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา (จัดทำ SAR ประจำปี) ตามแผนที่วางไว้เป็นประจำทุกปี ผู้อำนวยการสถานศึกษาจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ กำกับติดตามและตรวจสอบ เพื่อกระตุ้นให้คณะครูจัดทำรายงานและหลักฐานอย่างเป็นระบบโดยให้จัดทำเอกสารเป็นรูปเล่มหรือรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และเป็นประจำในทุกๆ ปี เพื่อเป็นข้อมูลในการติดตามการใช้หลักสูตรและการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาจะต้องวางแผนและจัดลำดับขั้นตอนการดำเนินงานให้ตรงตามระยะเวลาที่กำหนดและมีการประเมินผลรายงานผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ เพื่อหาข้อบกพร่องและวางแผนในการพัฒนาต่อไป จึงต้องสร้างความตระหนักให้ครูเห็นความสำคัญของกระบวนการสรุปผลการดำเนินการ โดยการสร้างเครื่องมือ หรืออาจจะเป็น SWAT เพื่อหาจุดเด่น จุดด้อยของการดำเนินงานปีที่ผ่านมา ซึ่งครูทุกคนจะต้องสรุปผลการวิเคราะห์ จุดเด่น จุดด้อย ของตนเองแล้วนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นจุดเด่น จุดด้อย ของการดำเนินงานปีที่ผ่านมา และที่สำคัญ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องวางกรอบการปฏิบัติงานของครูให้ชัดเจนเพื่อเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานต่อไป

5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 พบว่าโดยภาพรวมมีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายการงานพบว่า มีปัญหาการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยทุกภาระงาน แสดงว่าการบริหารหลักสูตรสถานศึกษามีการดำเนินการและมีความพร้อมที่จะใช้หลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 28-29) ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาและใช้หลักสูตรตลอดแนว ทั้งหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนแนวคิดสำคัญของการจัดการการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลในชั้นเรียน และยังได้กำหนดการพัฒนาบุคลากรซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา โดยครูเป็นตัวจักรที่สำคัญในการจัดทำและนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งรวมถึงการเลือกวิธีการสอน สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน แนวการวัดประเมินผลอิงมาตรฐาน ตลอดจนการวิจัยปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวี เพชรพยอม (2551) ที่ศึกษาวิจัย เรื่องสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สาริสา ปราเมต, นวมินทร์ ประชานันท์ และ ศิราณี จุโทปะมา (2553) ที่ศึกษาวิจัย เรื่องบทบาทการบริหารหลักสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตร จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับบทบาทการบริหารหลักสูตรของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนพร้อมใช้หลักสูตร จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือด้านการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ คมคาย ภิญโญ (2553) ที่ศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับน้อยทุกภาระงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ เพ็ชรแก่น และเสาวณี ตรีพุทธรัตน์ (2553) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาของตนเองขึ้นมาใช้ ในปีการศึกษา 2546 โดยสถานศึกษาต่างๆ ได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจนแล้วเสร็จ โดยได้จัดทำเป็นขั้นตอนตามแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545) และแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 : 228-232) ได้กำหนดกรอบการบริหารหลักสูตรอย่างชัดเจน รวมทั้งในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 มีบทบาทสำคัญในการจัดทำเอกสารกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น

(สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552) สำหรับสถานศึกษานั้นจะต้องจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสะท้อนบริบทความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งสนองความต้องการของผู้เรียนในสถานศึกษาแต่ละแห่งซึ่งมีบริบทแตกต่างกันไป และจุดที่สำคัญอย่างยิ่งคือการนำหลักสูตรสู่การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน ซึ่งในการขับเคลื่อนหลักสูตรแกนกลางสู่การปฏิบัติครั้งนี้ ได้เน้นและให้ความสำคัญในการส่งเสริมครูผู้สอนในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน เพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามความคาดหวังของหลักสูตร

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

จากผลการวิจัยปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมมีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ผู้วิจัยจึงเสนอแนะผลการวิจัย ดังนี้ 1) ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ควรศึกษานโยบายทางการศึกษา ทั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 และของสถานศึกษาเพื่อร่วมวางแผนในการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษา เกี่ยวกับเรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้เข้าใจถูกต้อง ชัดเจน และตรงกัน 2) ควรศึกษา วิเคราะห์ สภาพปัญหา ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น และบริบทของสังคมปัจจุบัน ที่เปลี่ยนไป เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาจัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาของตนเองอย่างถูกต้อง เหมาะสม และ 3) ควรศึกษาวิจัยและพัฒนากิจการการเรียนรู้ในวิชาที่ตนรับผิดชอบ และใช้ผลการวิจัยในการปรับการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาบทบาทการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของครู เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ในการส่งเสริมบทบาทของครูในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
3. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3

รายการอ้างอิง

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2546). **การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- กรมวิชาการ กองวิจัยทางการศึกษา. (2546). **รายงานการติดตามผลการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3. (2556). **แผนปฏิบัติการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556.**
นครราชสีมา : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2545). **การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ : องค์การ
รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.** กรุงเทพฯ :
พรักหวานกราฟฟิค จำกัด, 2542.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 10 พุทธศักราช 2550-2554.** กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2544). **การปฏิรูปการศึกษาไทย..ในมุมมองประชาชน.** กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). **แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ
- _____. (2552). **แนวทางการดำเนินงานโครงการวิจัยการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาของโรงเรียนต้นแบบ
การใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- Carr J.F. & Harris D.E. (2001) *Succeeding with standards: Linking curriculum, Assessment, and action planning.* Association
for Supervision and Curriculum Development, Virginia, U.S.A.
- Codd, J., Gordon, L., & Harker, R. (1990). *Education and the role of state : Devolution and control post-Picot,* in H . Lauder
& C. Wylie (ED) *Toward Successful schooling.* London, Palmer Press.
- Good. C. V. (1997). **Dictionary of Education.** New York : McGraw_Hill.
- Henson. K.T. (2001). *Curriculum Planning.* Boston : McGraw_Hill.
- Kello,M.R. (1992/May). **A Case Study of Curriculum Implementation : The Bunumbu Reform(Sierra Leone).**
Dissertation ABSTRACTs International 31 : 978-A.
- Solomon, P. (1998). *The curriculum bridge: From standards to actual classroom Practice.* (corwin Press, INC., California.
- Taba, Hilda. (1962). *Curriculum : Theory and practice* 29(3). Javanovich: Harcourt, Brace.
- _____. (1978). **Curriculum Development : Theory and Practice.** New York : Harcourt, Brace and Word.